РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 1-го січня 1916. Ч. 1. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, January 1, 1916. No. 1.

ВЕЛИКІ СТРАТИ МОСКАЛІВ В ГАЛИЧИНІ.

Полонені гинуть на Сибіри тисячами.

Услівя, під якими Німеччина згодила би ся на заключенє мира.

Австрія пристала на домаганя Злучених Держав.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НАПАД МОСКАЛІВ НА СХІД ВІД БУРКАНОВА.

БЕРЛІН, 29. грудня. — Урядовий звіт подає отсї вісти:

„На схід від Бурканова російські війска з великою силою атакували становища наших війск. Передні сторожі уступили перед перевагою на головну боєву лінію. Притім потерпіли Москалї дуже тяжкі втрати".

Місцевість Бурканів лежить на північ від Бучача над рікою Стрипою.

НА ГРАНИЦІ БУКОВИНИ АВСТРІЙЦЇ ВІДБИЛИ 8 РОСІЙСЬКИХ НАПАДІВ.

БЕРЛІН, 30. грудня. — З Черновець наспіли отсї вісти:

„Москалї перевели протягом послїдного тижня 8 нападів на австрійські становища коло Топоровець (на границі Буковини і Бесарабії). Помимо нещадженя амуніції і людий Москалї не віднесли жадних успіхів. Вони не були всилї переломити боєву лінію австрійських війск. За кождим разом їх напад був слабший. Страти Москалів були дуже великі. Гук гармат доходив аж до Черновець".

МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ 1.200 В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 30. грудня. — З головної кватири австрійських війск наспіли отсї вісти:

„Битва у східній Галичині прибирає щораз то більший розмір і стаєть ся чимраз сильнїйшою. Всї напади Москалів на наші становища над середущою Стрипою були відбиті завдяки сильному огневи нашої артилерії. Москалї наступали збитою масою. Коли підійшли близко наших окопів, привитано їх сильним огнем машинових крісів і гармат.

„При наступі на причілок мосту коло Бурканова полишили Москалї 900 убитих і ранених на побоєвищи. Крім того взято в полон трох офіцирів і 870 салдатів.

„Загальне число Москалів, полонених вчера у східній Галичині, виносить 1.200".

МРІЇ РОСІЇ І ЇЇ СОЮЗНИКІВ.

ЛОНДОН, 30. грудня. — Наступ російських війск на Буковину і у східній Галичині спричинив, що Німцї перенесли свої війска з Македонії на терен війни з Росією.

Росія нагромадила велику силу війск в Бесарабії, щоби заняти наново Буковину і Галичину. Се може вона осягнути протягом кількох тижнів помимо того, що снїг і морози не сприяють военним операціям.

Здобутє Буковини вплинуло би корисно на Румунію, і вона станула би тоді по стороні Росії.

Росія і Румунія вдарили би від півночи і сходу на Семигород, а Англійцї і Французи на Македонію від полудня та получили би ся зі своїми союзниками в Софії (в Болгарії).

ПОЛОНЕНІ ГИНУТЬ НА СИБІРИ ТИСЯЧАМИ.

БЕРЛІН, 30. грудня. — Австрійський офіцир, котрий яко зовсім не спосібний до дальшої військової служби повернув з російської неволї, описує страшні відносини, які панують в таборах полонених і вивезених на Сибір.

В однім лише таборі в Ново-Ніколаєві померло 7.000 полонених на тиф. Цїлковитий брак лїкарської опіки і лїків. Таке дїєть ся майже у всїх таборах на Сибіри.

В Красноярску дїють ся нечувані річи: Полонені сплять на голих дошках без накритя, одіж і обува на них облетїли, всїлякі заразливі пошести розширяють ся дуже скоро, забираючи тисячі жертв. Поживи дають в недостаточній скількости, а ще і се крадуть салдати і дозорці, які стережуть полонених.

—o—

УСЛІВЯ, ПІД ЯКИМИ НІМЕЧЧИНА ЗГОДИЛА БИ СЯ НА ЗАКЛЮЧЕНЄ МИРА.

ЛОНДОН, 30. грудня. — Німецька часопись „Найе Ціріхер Цайтунґ" в Швайцарії помістила артикул, в якім є подані точно услівя, під котрими Німеччина була би готова згодити ся на заключенє мира.

Услівя є отсї:

Відновленє бельґійського королївства, але під певними услівями.

Не розширюванє границь коштом Франції.

Відділенє Польщі від Росії і перетворенє її в независиме королївство під управою німецького князя.

Зворот всїх кольоній, забраних Німеччині в часї війни.

Франція має заплатити Німеччині відшкодованє у висоті суми, довжної Франції Росією. Вона виносить понад 3½ мілїярда долярів.

Через довший протяг літ Росія і Бельґія мали би платити Німеччині податок, який рівнав би ся сумі, яку Росія і Бельґія дотепер видавали пересїчно на рік на удержанє війска і фльоти. (В Росії виносить се річно 400 мілїонів долярів, а в Бельґії 20 мілїонів долярів).

Чи Бельґія в давних границях була би відновлена, про се докладно не говорить ся. Згадуєть ся однак, що Бельґія була би через час плаченя податків під зарядом Німеччини і в бельґійських містах остали би через сей час німецькі війска.

Щодо Франції, то говорить ся, що французькі кріпости мусїли би бути знесені.

Повисше подані услівя відносять ся виключно до Німеччини. Не згадуєть ся в них нічого про відшкодованя її союзників, а в першій мірі Австрії. Безперечно, що коли би Німеччина найшла ся в тім щасливім положеню, щоби могла диктувати услівя мира, то Австрія також поставить свої домаганя. Відшкодованя буде Австрія домагати ся з одної сторони від Росії, а з другої сторони від Італії і Сербії.

Однак поголоски про близкий мир, які часто тепер появляють ся, є ще за передчасні, бо жадна з головних воюючих держав не є ще зовсім побита.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

З ОДНОГО БАТАЛЬОНУ 80 ПОЛКУ ПІХОТИ ОСТАЛО ВСЕГО 40 ЛЮДИЙ.

Понизше наведений лист писав Петро Блажків, який находить ся в полоні в Італії, до Михайла Беднарчука в Ню Кінсінґтон, Па. Лист писаний дня 15. падолиста 1915 р. в місцевости Ґава в Італії.

Дорогий Брате!

Пишу до Вас, що я з ласки Бога здоровий, а моє поводженє тепер богато лїпше, ніж було передше. Але певно не знаєте, чому? А то так було. Бо хоч і тут біда, в чужім краю, нашого ворога, Італії, то забув трохи на біду, бо дістав від Вас лист і гроші, значить 24 корони. За гроші Тобі сердечно дякую. Лист мене дуже потїшив і я Вам за се не забуду. Але Боже, мій Боже, хотїв би я довідати ся дещо за нашу родину; посилав до Родичів лист за листом, та відповіди доси не діждав ся. Є тут один з Камінки струмилової. Він дістав лист з дому. Пишуть йому, що дома тепер є добре, бо Москалів вже прогнали.

Тепер, дорогий мій Брате, опишу Тобі, як я дістав ся в полон:

Дня 2. червня 1914 р. пійшов я до асентирунку. Мене відобрали. Я повернув до дому і був ще кілька неділь. Аж тут 27. липня оголосили мобілїзацію. На день 29. липня проголошено вже загальну мобілїзацію: покликали всїх від 18 до 42 літ. Коли я тодї ішов до війска, то сьміяв ся. Я казав, що заки „абрихтую ся", то буде по війнї. З дому виїхав я в суботу вечером. Як ми виїздили зі села, то в селї був страшний плач і крик бідних жінок і дрібних дїтий, які мусїли розлучити ся від своїх мужів і татів. На другу неділю приїхали до мене Тато, привезли менї на дорогу 50 корон і казали, що в нашім повітї, то є Золочеві, і в зборівськім повітї ще нічого злого не чувати.

В понеділок був великий „абрихтунок". Народу було так богато, що годї було слово промовити. Але наша кадра утїкла враз з рекрутами з того міста.

Я був у кадрі не цїлих два місяцї. Дня 1. жовтня був я вже в „швармлінії" на сербській границі. Мене приділили до 4 батальону 80 полку піхоти. Там був я через 6 неділь. Сидїли ми в „декунках" (окопах). Було дуже зимно і ми терпіли великий голод. За один качан кукурузи платив я по однїй короні і то було дуже трудно дістати. За „кольону" хлїба був би дав і 10 корон, але не можна було нїгде купити, бо наш трен з причини злих доріг і великих гір не міг дійти з поживою.

Дня 1. падолиста ми пійшли приступом до страшної битви. В тій битві зістали забиті: Гаврилко Маланчук і Захарко Мельник. А я на 12. падолиста зістав ранений: куля перейшла через груди і вийшла через крижі. Чотири місяцї пролежав я у шпиталі.

Тимчасом наш батальон був вже знова на нашім боці, бо уступили зі Сербії. Нашого війска упало тодї дуже богато. В нашім батальонї з 1.400 людий лишило ся всего 40 людий.

Зараз на Зелені Сьвята виїхали ми на італійський фронт. Тут були битви ще страшнїйші. Кров плила ріками, що аж страшно було дивити ся. А до того ми по три і чотири днї нічого не їли. Але що було робити, така була воля Божа. Бог додавав нам сили і ми витримали так 6 неділь. Одного разу вислав капітан чотирох жовнірів і одного капраля на патрулю. То капраль і один жовнір утїкли, а нас трох взяли Італійцї в полон. Було се 5. липня 1915 р.

Дорогий Брате! Хто не був на війнї, той не знає, що то значить війна.

Поздоровляю Вас, Брате і Братово. Дай Боже як найскорше спокою. Може колись ще разом побачимо ся.

Твій брат Петро Блажків.

—o—

МОСКАЛЇ ОБДИРАЛИ ДО ОСТАННОЇ СОРОЧКИ.

Понизше наведений лист писала Марія Білецька (Дрищів, пов. Бережани) до свого брата Николи в Толедо, О. Лист писаний 8. падолиста 1915 р.

Дорогий мій Брате!

Пишучи до Тебе, сльозами вмиваю ся, бо на серци велику тугу маю. Лишила ся я круглою сиротою. Нї Тата нї Мами анї обійстя, де на сьвіт родила ся. З маєтків остала лише купа попелу.

Лишив ся брат Стефан зі жінкою і двома дїточками, то сидять в її тата. Їм лишили ся дві корови, конї Москалї забрали. Але Стефан може ще піде до війска, бо кажуть, що асентирунок буде завернений.

Тато померли за ставом у Михайла Недїльського, бо своєї хати не мали. Брат Василь був трохи в дома, бо був утїк з російського полону ще тодї, коли ми були під Росією. Наші кацапи видали його і він пійшов назад в полон до Росії.

Мій муж Дмитро пише, що є здоровий, але на урльоп не приходить. Щоби Бог змилував ся наді мною, аби мій муж прийшов до дому. Лишила ся я сама з двома дїточками. Не маю нич, бо мене знищив цїлком той бісурменський нарід. Корову забрали, безроги забрали, все понищили, останню сорочку витягнули зі скринї... Тепер зима приходить, а тут анї в що вбрати ся анї що їсти анї патиків за що купити. Смерть готова.

Твоя жінка Теодозія то мала щастє, бо бодай корову виховала перед тими звірюками. Я не годна була. Малі дїти, я не могла відійти, бо мусїлам перше їх хоронити.

Як собі те все згадаю, то мало що з розуму не зійду. Не на мої сили все те пережити і перетерпіти. Коби лише Господь дав, щоби мій муж повернув. Я зі всїх найгірше бідую.

Дякую Тобі, Брате, що лист до мене написав, і прошу Тебе не забувай мене.

Твоя сестра Марія Білецька, замужна Рабій.

—o—

МОСТИ ВЕЛИКІ (ПОВІТ ЖОВКВА).

Знищене Москалями українських товариств. Брак соли і коний.

Українцї місточка Мости великі потерпіли много від наїзду ворога, а так само і кружок „Сїльського Господаря". Майже всї інтелїґенти опустили свої місця і дотепер ще не повернули; є тілько завідатель парохії о. М. Гірняк. В часї наїзду нуртували тут ріжні чорні духи, накликуючи людий до відступства як від своєї віри так і народности, захвалюючи православє і московщину, однак загал тримав ся сильно і не дав ся звести ніякими обіцянками. А вже найбільше потерпіли мостенські Українцї підчас відвороту Москалів в часї великої пожежі місточка дня 28. червня 1915, бо тодї згорів і дім читальнї „Просьвіти", в котрім містила ся читальня і кружок „Сїльського Господаря", тов. „Січ", та склеп опілки „Власна поміч". Згоріли всї книжки і документи всїх згаданих українських товариств і весь інвентар, як досить велика і гарна бібліотека, образи, відзнаки січові і т. д.

Цїла управа кружка „Сїльського Господаря" тепер неприсутна. Голова кружка о. Ріпецький є тепер військовим полевим куратом, а инші члени також у війску. Найбільше даєть ся відчувати, що не маємо власного склепу, бо дорожня велика. Жидівські лихварі вызискують немилосерно наших селян і нераз найконечнїйших до житя товарів не можна дістати. Добре було би, коли б можна спроваджувати з якогось жерела такі річи, як нафта, цукор, сіль, а передівсїм сіль, котрої страшний брак. Наші селяни не солять і по три днї страв, та цїлими днями ходять від склепу до склепу за солию.

Мости великі, положені при головнім гостинци, потерпіли ще й через страшний убуток коний. Много коний забрано на услуги для нашої армії, але богато коний забрали Москалї, так що на громаду, числячу около 5000 душ, не знайдеть ся тепер навіть може десять підвод. Тому вже тамтої осени і на весну богато поля не оброблено, та й тепер мало хто що обробив.

(З львівської „Свободи").

АВСТРІЯ ЗГОДИЛА СЯ НА ЖАДАНЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНҐТОН, 31. грудня. — Вчера австрійський міністер для заграничних справ вручив американському посольстві відповідь на другу ноту Злучених Держав в справі затопленя італійського корабля „Анкона".

Австрія представила в сїй нотї вірний перебіг затопленя сего корабля і виказала, що утрату житя пасажирів завинила в першій мірі залога італійського корабля, яка сама, шукаючи для себе спасеня, викликала перестрах серед пасажирів, через що спусканє ратункових лодок і висїданє пасажирів значно припізнило ся. Австрія потягнула до відповідальности і покарала команданта дотичної підводної лодки лише тому, що не поступив після даних приказів. Іменно командант повинен був взяти під розвагу безголовє, яке повстало на кораблі, і дати всім спромогу опустити корабель.

Австрія зобовязуєть ся також заплатити відшкодованє за втрату житя американських горожан.

Отсим справа, яка грозила зірванєм дипломатичних зносин між Злученими Державами а Австрією, зістала цїлковито полагоджена.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ОСТАП ГРИЦАЙ.

НА НОВИЙ РІК.

Зійди нам, Новорічний Херувиме,
Могутним Божим лицарем на сьвіт
Та обітри визвольною рукою
Із міліонів чол кровавий піт...
Диви ся — гень людство у лютім бою,
Господний сьвіт в огнях як ще ніколи:
День-в-день на нарід нарід йде з враждою,
І гине страшно люд і скрізь дрожать престоли.

Зійди... І силами сьвятого Бога
Ти вбивчую насилу прожени,
Що виникла між народи пожежу,
Бо цар темряви забажав війни.
Весь сьвіт в кайдани хоче закувати,
На хрест прибити хоче людську волю
Та у тюрмах невольних катувати,
Темряву сіяти і муку і недолю.

Розбий, розбий, Всесильний, темні сили,
Мечем Відвічного людству з'ясний!
Нехай борці за право, мир і волю
Ідуть з темрявою в останний бій.
Та виведи Україну з темряви!
Най сяде Мати на своїм престолі,
Побідоносна подвигами слави
І озолочена повік проміньми Волі.

Українські Січові Стрільці.

З ПОБІД УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЕННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

Москалі приготовили пролім союзної боєвої лінії над Стрипою в Семиківцях. Кілька днів перед головним наступом приїхав цар з наслідником російського престола в ті околиці і особисто загрівав жовнірів до витривалости в боях, що мали відбути ся в найблизших днях. Командант 22. корпусу російської армії видав окремий приказ до підчинених війск з приводу загального приступу над Стрипою. В сім приказі сказано:

„Начальний вожд армії поручив нам виборoти за всяку ціну перехід через Стрипу, викинути неприятеля з його окопів та приневолити, щоби покинув свої становища над Стрипою. Памятайте про се, що наш найяснійший цар приїхав 26. жовтня в товаристві наслідника престола між нас та, що ціла Росія очікує повної побіди. Мусимо за всяку ціну викинути неприятеля з його становищ, бо наша побіда в тім місци приневолить його на цілому фронті до відвороту. Начальний вожд дав нам численну артилєрію, щоби побити неприятеля, знищити його укріпленя та перешкоди. **Побіда ся має бути початком нашої дальшої офензиви (наступу) на цілому фронті, щоби викинути неприятеля з границь російської держави".**

Перед приступом ходили російські полеві попи в церковних ризах по окопах, звіщали наступ і уділювали притім благословенства російським жовнірам до завзятого бою.

Дня 31. жовтня пополудни розпочало ся артилерійське приготоване наступу. Гарматний огонь був дуже нагальний і так приготовив терен до російського приступу, що ще того-ж дня вечером **дві російські дивізії здобули село Семиківці** (повіт Підгайці) і становища по обох боках тої місцевости.

Обі сторони кидали в бій резерви, а навіть сусідні групи. Чисельна перевага Москалів була все дуже значна.

Осередком тих боїв були Семиківці. Від 1. до 5. падолиста 1915. р. **кожда семиківська загорода і кожда хата переходила кілька разів то в московські руки то в руки союзних військ, серед котрих завзято бороли ся також Українські Січові Стрільці**, що яко резерва прийшли на поміч.

Вкінци 5. падолиста викинули союзники Москалів з послідних хат у Семиківцях та прогнали на другий беріг ріки Стрипи.

В розбитю московського наступу (офензиви), в ударемненю сеї російської акції, закроєної на широку скалю, **взяли участь Українські Січові Стрільці і бороли ся відважнійше та завзятійше ніж ті військові відділи, про котрі згадує комунікат пресового бюра.** В трох групах наступали Стрільці на ворога і в наступах випирали його. Одна група, зложена з двох сотень, під проводом курінного отамана **С. Горука** ішла у злуці з німецькою армією. Друга група, зложена також з двох сотень, під командою сотника **Дмитра Вітовського** була в злуці з угорськими жовнірами. А трета група, найбільша, зложена з чотирох сотень під командою курінного отамана **В. Дідушка**, ішла в злуці з галицькими ополченцями. **У всіх тих трох групах боров ся І. полк Українських Січових Стрільців з найбільшою хоробростю і посьвятою на превеликий подив чужих і своїх та рішив побіду в нашу користь, коли вже положенє стало ся було критичне.** Про се сьвідчить також вимовно число полонених. Взагалі усі війська союзні, що бороли ся в околицях Семиковець, полонили 50 російських офіцирів і 6 тисяч жовнірів. З того припадає значна частина для Стрільців. **Українські Січові Стрільці полонили в тих боях 4 офіцирів і понад 800 російських жовнірів.**

Сю визначну побіду окупило Стрілецтво значними втратами: **44 убитих а 112 ранених.**

В боях списали ся знаменито Стрільці із запасного куріня, так звані „рекрути". Серед них було чути підчас бою оклики: „Стріляй більше в ліво! Лівше ціляй! Нехай нас попамятають!" Сих новиків („нова война") погибло більше ніж давних Стрільців зі „старої война", бо запасні сотні як розпалили ся в боротьбі, то не знали жадної міри.

В листах з поля хвалять товариші особливо **стрілецьких офіцирів з ІІ-ого куріня.** Побіч знаних і славних вже з давнійших часів, називають тепер ще: **Мельника, Гнатевича, Кучабського і Черника.**

Тепер настав над Стрипою спокій. Москалі попекли ся і вже не пробують тут проломлювати ся. Як пишуть товариші з поля, стоять Українські Січові Стрільці в резерві кількасот кроків від становищ в укритих бараках. В найсьвіжійших листах, з 17-ого падолиста, пишуть У. С. Стрільці, що становлять резерву вже більше ніж 10 днів. Сотник **Дмитро Вітовський** одержав відпустку на 1 місяць. На той час обняв команду над його сотнею **Осип Навроцький.**

* * *

Тепер настали в середній Европі вчасні і дуже сильні морози. Паде богато снігу. Се дасть ся в знаті найгірше на Поділю. Дня 16. падолиста почали ся там страшні сніговиці, яких люди не памятають. **За два дни так обкурило снігом стрілецькі бараки, що не можна було нічого довезти. Ті Стрільці, що хотіли завезти їду до резервових окопів, замерзли в дорозі разом з кіньми, присипані снігом. Позамерзали також вартові і декотрі жовніри в окопах.** Очевидно, зима докучає однаково обом воюючим сторонам.

В укритім землею окопі **було завіяло двох братів Дідушків:** Василя — курінного отамана ІІ-ого куріня і Петра — курінного писаря ІІ-ого куріня І. полку У. С. Стрільців так, що вони мало не подусили ся. Вони самі не могли зі середини відкопати ся, бо нападало дуже богато снігу. В буді під землею забракло їм воздуха і за якої пів години вони були би вже не жили. На щастє надійшов післанець з полковим приказом до команди ІІ-ого куріня. Він не міг найти Дідушка ані його підземної буди, тож дав знати саперам, які прийшли в більшій скількости, найшли меньше-більше місце, де була буда, **і відкопали обох братів,** цілком знеможених, вибитих із сили, цілих синих.

Ростислав Заклинський.

Відень, дня 29. XI. 1915.

Американська Україна в минулім (1915-ім) році.

УКРАЇНЕЦЬ МОВИТЬ:

Вороги мої розказують лихі речі проти мене: „Коли згине він і пропаде імя його?"...

Між собою виговорюють проти мене всі ненависники мої, видумують зло проти мене:

„Прийшов конець його; і як повалив ся, то вже більше не встане".

Навіть чоловік, що мирно жив зі мною, котрому я давав віру, котрий моїм хлібом живив ся, і той підняв пяту проти мене.

Ти-ж, Господи, змилуй ся наді мною і підійми мене, щоб я відплатив їм!

Що Ти вподобав мене, дізнаюсь після того, як ворог мій не буде втішатись наді мною.

Мене-ж Ти сохрани задля чистоти моєї і поставиш мене перед Тобою на віки.

(З 41-ого псалма Давида).

НУЖДА СЕРЕД МОСКВОФІЛЬСЬКИХ ЗБІГЦІВ В РОСІЇ.

(На основі описів російських газет).

Галицькі москвофіли, головно інтелігенти, котрі перед війною всюди горлали про рай в Росії, а підчас відвороту московської армії втікли до Росії, **тепер живуть там в нечуваний нужді без виглядів на красше житє.** Зразу були вони в Києві, відки їх однак московські власти видалили і примістили в далеким **Ростові над Доном,** де під сю пору пробувають всі москвофільські проводирі з Дудикевичем на чолі.

В Ростові над Доном — є тепер около 8000 галицьких збігців. Майже 800 осіб поміж ними — се молодіж в шкільнім віці: гімназисти й гімназистки, 80 університетських студентів, а решта 7.200 осіб, — селяни. Між послідними переважають жінки та діти.

Разом з ними приїхало там також кількох членів „Народного Савєта" (так звала ся найвисша москвофільська політична управа у Львові) і членів редакцій москвофільських газет „Голосъ Народа" і „Прикарпатская Русь". „Народний Савєт" і обі згадані русскіє (кацапські) газети, вели — як відомо — в Галичині провід серед галицьких кацапів та находили ся під особливою опікою графа Бобрінського та послів Балашева й Чіхачева.

Спершу привезено Галичан до Києва, а перед місяцем спрямовано їх до Ростова і розміщено в нанятих на сю ціль будинках. Засоби на утримане збігців дає до рук Дудикевича (по його таки словам) Тетянівський комітет і правительство в сумі 60 тисяч рублів на місяць. Мимо того галицькі збігці є в страшних обставинах.

Гімназистів і гімназисток поміщено в неопалених хатах, де нема й сліду меблів; нема ні столів ні стільців, є тільки полотняні висячі ліжка, поприкривані брудним лахмітєм. Але й таких ліжок не стало для всіх. **Богато збігців, а споміж жіноцтва переважна часть, спить на підлозі. Постіль складає ся з літної накидки та з якого старого одіня, скрученого у вузлик під головою.** (Накидки роздав був у літі в Києві земський союз). **Простирал і подушок не має ніхто.**

В однім з приютів є малесенька кімната, до якої сьвітло продирає ся так слабо, що навіть в день годі читати. В тій кімнаті спить 7 люда, хоч там місця найбільше на двох. Рано всі наче мерті, бо до рана не стає там зовсім воздуха. Вули там москвофільські інтелігенти з умученим лицем і байдужним утомленим зором — в неможливім лахмітю, хоч не один з них скінчив в Галичині високі школи, мав добру посаду і значну пенсію. **Серед такого пекла проводить кілька соток москвофільської молодіжи цілі дні без якогонебудь заняття.** Гроші на їду видають їм на руку. Випадає по „полтинникови" (пів рубля) на день, але в дійсности одержують меньше. Дадуть по три рублі на особу, а відтак з на два тижні виплату перериваують.

Не маючи столів, пють на підлозі, на якій порозкидувані недокурки і недогризки.

Моя головна задача полягає на тім, — впевнював д-р Володимир Дудикевич, перший проводир галицьких кацапів і бувший соймовий посол, вибраний за Потоцького москвофільськими і польськими голосами, — аби уможливити утомленій молодіжи учити ся... Але як представники істнуючої там шкільної комісії для збігців заофірували йому поміч для приміщеня дівчат-учениць і організації науки для учеників, то він ту поміч — відкинув.

Полишена сама собі молодіж опускає ся, набирає поганих норовів. Недоглядані ніким хлопці 10 до 12 літні псують ся і сходять нінащо. Показуєть ся, що й сї, маленькі хлопці одержують своїх 50 копійок до рук і — розуміється — розтрачують зараз на ласощі, а відтак голодують.

У членів „Народного Савєта" не найшло ся навіть охоти, щоби за видавані копійки зорганізувати якесь лїпше харчоване молодіжи, щоби не посилати її до підозрілих дешевих харчівень.

Серед ще гірших обставин живуть селянські дівчата.

Від студени й вогкости — в Ростові постуденїло, і много страшної дорожні угля, вже давно палять навіть найскупійші господарі—серед молодіжи богато недужих і богато їх вмирає. Хорі остають довго без помочи, доки не завезуть їх до шпиталю.

Але найстрашнійше всего положенє селян. Гроші в квоті 20 копійок на душу видають ся крайно неправильно. І так приходить ся ходити тижнями до „контори", поки одержать своє. Та й так не одержують всі, тільки хоробрійші. **Діти рядом кашляють і здебільша вимирають.**

В таке невиносиме пекло загнали Москалі галицьких кацапських збігців. Нам жаль сих жертв кацапської агітації і ми певні, що коли війна щасливо покінчить ся і знайде ся спромога повороту сих жертв до Галичини, то найбільшими противниками Росії будуть якраз сі збігці, бо самі на власні очи переконали ся про захвалюваний московський рай.

ПАМЯТАЙТЕ НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Для ранених і на шпиталь для Укр. Січ. Стрільців у Львові).

21. **Ст. Джозеф, Мо.** Товариство „Запорожська Січ", від. 355 У. Н. Союза, жертвувало на річним мітінгу дня 19. грудня 1915 р. на зазив Николая Стельмаха $25.00
Гроші прислав Стефан Юркевич.

22. **Пітсбурґ, Па.** На хрестинах у С. і М. Гавронських на зазив Григорія К. Вачиничa зложили гості отсі жертви: Теодор К. Гут $2.00; Григорій Вачинич, Петро К. Хапка, Гр. Штокайло і Ю. Дашинич по $1.00; Катерина Сметанка, Семен Ґавронський, Гр. Панкевич і Марія Гавронська по 50 цнт.; Іван Жигайло, Іван Баранецький, Петро Дашинич і Т. Бучак по 25 цнт. — Разом $9.00
Гроші прислав Ол. Булак.

23. **Дітройт, Міш.** На руки Андрія Блащука зложили жертви отсі добродії: Микола Тарновський $1.00; Дмитро Атаманець, Марія Атаманець, Евдокія Ковпак і Андрій Блащук по 50 цнт.; Михайло Ковпак і Тимотей Войтович по 25 цнт. — Разом $3.50

24. **Ню Йорк, Н. Й.** Тетяна Горбата жертвувала на Різдвяний дар $1.00

25. **Бруселс, Онт., Кан.** Александер Юрчук жертвував $0.75

26. **Ловвіл, Н. Й.** Василь Соловій жертвував $0.75

27. **Вест Торонто, Кан.** В. Остафійчук жертвував $0.85

28. **Слокан, Б. К., Кан.** Жертва в сумі $1.00
Від двох українських дітий зі Савт Слокан, Б. К., в Канаді, дістала наша редакція $1.00 на фонд Січових Стрільців; при сім сї діточки надіслали слідуючий лист: „Пане Редактор! В листі посилаю моні-ордер на один долар. Я є мала дівчина і маю 8 літ, а мій братчик Петро 6 літ; ми маємо дещо нашого гроша і посилаємо сього долара для наших братів, українських козаків в старім краю на Різдвяний дарунок. Скажіть їм, що ми бажаємо їм веселого Різдва і щасливого Нового Року 1916, щасливійшого, як теперішний.
Канадійські українські діти зі Слокан, Б. К., Канада.

29. **Ню Йорк, Н. Й.** Василь Глюта зібрав на весілю у Т. Пиртка $3.00
Гроші прислав Іван Буґера.

30. **Літл Фолс, Н. Й.** Никола Нагаєвський жертвував $1.00

31. **Нюарк, Н. Дж.** Ів. Дусановський жертвував $1.00

32. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** К. Кирчів жертвував $1.50

33. **Дітройт, Міш.** На іменинах Николи Гевка зложили на його руки жертви отсі добродії: С. Герич і М. Кривий по $1.00; Г. Василяк, М. Пелех, А. Бик, М. Дорошенко, А. Дорошенко і Н. Гевко по 50 цнт.; Г. Наконечний 25 цнт. — Разом $5.25

34. **Клівленд, О.** На хрестинах у Михайло Олексюка зібрали Стефан Олексюк І. і Антін Гарасимчук отсі жертви: Стефан Олексюк І., Антін Гарасимчук і Павло Гарасимчук по $1.00; Михайло Гаврилюк, Іван Гарасимчук, Йосиф Симонець, Михайло Олексюк, Стефан Олексюк ІІ. і Данило Драганюк по 50 цнт.; Федір Чичота 30 цнт.; Петро Шушковський і Іван Олексюк по 25 цнт. Разом $6.80. З того 4 центи на пересилку. — Остає $6.76

35. **Ню Йорк, Н. Й.** Павло Коваль жертвував $2.00

36. **Нюарк, Н. Дж.** Теодор Дмитрів жертвував $1.00

37. **Фейрдейл, Н. Дак.** В. Бородайкевич жертвував $1.75

38. **Ст. Пітер, Міш.** Михайло Шкіл жертвував $0.50

39. **Фіск, Саск., Кан.** Василь Весоловський жертвував $1.00

40. **Ґлестонбури, Конн.** На забаві у Анни Смик зложили на руки А. Рудакевича отсі добродії жертви на Різдвяний дар: Анна Смик, Д. Качмар, В. Федик, О. Явірницький, І. Кибус, В. Дзюбакевич і Ф. Кріль по $1.00; М. Койкевич, Д. Сидорак і М. Соляр по 50 цнт.; М. Даядик 40 цнт.; І. Зещот, Г. Явірницький, М. Даядик і Т. Шіжман по 25 цнт.; Г. Даядик 20 цнт. Разом $10.10. Почтова оплата 10 цнт. — Остає $10.00

41. **Ню Йорк, Н. Й.** На хрестинах у Стефана Івашкова зібрав Олекса Плескун отсі жертви: Іван Надбережний, Стефан Івашків, Петро Карім, Михайло Бойчук і Олекса Бартків по 25 цнт.; Фльоренц Целько 15 центів; Н. Н. 10 цнт. — Разом $1.50

Разом $77.61
Попередно оголошено $293.49
ЗАГАЛЬНА СУМА $371.10

Семен Ядловський,
касієр „Федерації Українців в Злучених Державах"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

У ВОЕННІМ ШПИТАЛИ.

(З німецького).

Петро сидів на краю свого ліжка, опер свою прострілену ногу на ліжку свого сусіда і говорив голосно, много, зденервовано. Події воєнні, котрі пережив він здалека від своєї рідної хати в непривітних для нього Карпатах, формально розпирали його мужицьку душу.

— Ох, тії трупи! Той вал мертвих тіл! Тії страшливі, широко отворені очи, тії посинілі лиця! Тії покорчені в послідних судорогах тіла.

— Ах! товариші — говорив Петро серед змагаючого ся зворушеня — ті трупи! Я не можу до сего навикнути, щоб на них глянути; не можу.

— Ей, ти дураку — відказує [illegible] — ти прецінь не потребуєш до сего привикати. Ти тепер не на поли битви, тут прецінь спокійно і любо.

— Тут, тут, — розгорячував ся Петро, — але — там, ох там!... Як би я знов мусів назад іти там межи тих трупів, — ні! я того не можу, я не витримаю!

— Мовчи-ж бо, — сказав другий, — що ти так розгорячуєш ся? Ми прецінь всі се виділи! Ну, і що з того? Се є війна.

— Війна, війна! Страшне-ж то, кажу вам, страшне! Ні! я того не можу знести. А потім, знаєте, як ми мусіли йти до штурму! Гурра, вперед, далі на врага, знаєте ви, тоді...

— Ну, що було тоді?

— Тоді, тоді... Петрові темні очи глядїли, неначе в невисказаним перестраху, до кута шпиталю.

— Ну, отже що було тоді? — налягали на нього товариші.

— Так, тоді...

Дрож перейшла тіло Петра.

— Тоді, було то смерком. Перед нами розтягалась лука, чи що там могло бути, цілком біла, бо сніг впав в ночи і лежав може на пів метра високо. Ми йшли до атаку, аж нараз ані руш вперед, бо неначе мур лежали перед нами трупи, трупи упавших Москалів, один на другім, а їх лиця були так дивно зелені і сині, — ох, як страшні були се лиця! Хвильку ми задержали ся в бігу, але наш капітан кричить: „Вперед, діти, вперед на ворога!" і скаче своїм конем через той мур. **Так, та ми мусіли ногами і руками, рачки драпати ся по трупах,** — в гору по них спинати ся.

* * *

Хвилинку стало тихо в шпитали. Невисказана гроза, яка говорила з Петрових широко отворених очий, з його тремтячого голосу, з його блїдого лиця, повзла здовж рядів ліжок неначе їдовитий звір і потрясла всїми раненими, хотяй вони все те бачили і пережили.

Відтак знов дав ся чути Петрів голос, та коли передше був занадто ясний, так тепер був охриплий, придушений.

* * *

— Ми спинали ся, спинали ся по трупах — говорив він дальше. — Але їх було тільки, що кінця їм не було. А ми вже помучились, а тут таке зимно. Та капітан кричить: „Вперед, вперед, дальше, дальше, діти, тілько дальше!" Ми спинаємо ся і рачкуємо задихані, а вперідь нас капітан на своїм кони. В правій руці шабля, котрою вимахує у воздусі і кричить...

— Втім надлетів ґранат, надлетів і зашумів і нараз... Боже, милостив буди моїй души і помилуй мя — зірвав йому голову, — капітанови, а рука блискучою шаблею все ще вимахує, а капітан сидить без голови на кони. Ха, ха, ха, без голови, там сидить, без голови і ось-так вимахує шаблею, так...

Петро хватив свою кулю і вимахуючи нею у воздусі неначе страшною смертоносною збруєю, штигулькав, підскакував, бігав по салї, гидко і страшно регочучись. Перестрашені товариші з острахом спостерегли, що Петро ошалів.

Його бідна, замучена, в щерть переповнена душа, не могла в собі помістити всього того, що бачила. Петра перевезено до дому божевільних.

Подав В. Г.

ПРИГОТОВЛЯЙТЕ СЯ ДО КОЛЯДИ НА ПОМІЧ РІДНОМУ КРАЄВИ!

КОМІТЕТ ДЛЯ ЗВЕЛИЧЕНЯ ПОДВИГІВ У. С. СТРІЛЬЦІВ.

В неділю (14. падолиста 1915) відбуло ся перше засіданє Комітету для звеличеня подвигів Українських Січових Стрільців. Комітет уконституував ся, вибираючи головою д. Івана Трупа, заступницею голови п. Макарушкову, писарем п. Чарнецького, а заступницею писаря п. Білиньску. Переведено загальну дискусію щодо пляну, після якого роботу треба буде розділити (творячи три секції) та повести справу так, щоби в ній взяла участь вся українська суспільність сьвідома величезного значіня нашого стрілецтва.

—o—

ПАТРІОТИЧНА ГРОМАДА.

На просьбу кружка Українського Педагогічного Товариства і комітету **„Рідної Школи" в Станиславові** поспішила громада Рибно перша на поміч знищеній Москалями бурсі і школі згаданого товариства. Начальник громади Дмитро Качкан сам заняв ся збіркою і доставив бурсам селянській і педагогічній в Станиславові 10 кірців збіжа, гороху і фасолі. За його труд і жертвенність громади Рибно (найменьшої в станиславівськім повіті) зложила подяку старшина кружка У. П. Т. в Станиславові.

—o—

З НЕДОЛІ ГАЛИЦЬКИХ ВИСИЛЕНЦІВ В РОСІЇ.

По недолю виселенців пише російська газета „Кіевская Мисль": „Від Ковеля до Луцка, від Луцка до Рівного і дальше на Новоградволинск безконечною лентою тягнеть ся табор утікачів, що їдуть гостинцем, полевими дорогами й полями. На возах містить ся по 6—10 осіб під полотняним накриванєм, яке перепускає вогкість так, що буди покривають соломою. Погода погана, всї промокли до нитки, матери прикривають своїм тїлом недужі діти. Табор посуваєть ся не більше ніж 8—9 верств на день, а що харчівні пункти віддалені від себе 15 і більше верств, тому вічно терплять голод і спрагу. Харчівні не всилї прохарчувати навіть 10-ої частини людий. Воду всюди випито, а де її є трохи, там не допускають до неї місцеві мешканці й боронять ся всіми способами. **Коли надходить табор, спускають псів з припону та стають узброєні при воротах, аби відігнати втікачів.** Для коний і худоби харчу нема, земство нічого не підготовило, а трава витолочена. Втікачі нічлїгують по лїсах і полях і палять призбираними дровами, що доводить до нових конфліктів з місцевими людьми. Втікачі морально прибиті й самі не знають, куди йдуть. Журять ся собою, журять ся своєю худобою, з якою мусять по дорозї розставати ся. Вкінци прибувають і недуги".

—o—

ПРИНИМАНЄ РОСІЙСЬКИХ ПІДДАНИХ В РЯДИ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ.

Урядовий дневник окружної команди в Янові подає цісарську постанову з дня 1. жовтня м. р., якою позволяєть ся на приниманє чужих підданих в ряди австро-угорської армії на час війни. По мисли цісарської постанови з дня 15. серпня м. р. приниманє чужих підданих Королївства або з надграничних окупованих теренів є залежне в поодиноких случаях від призволу військового ґенерал-ґубернатора.

—o—

УКРАЇНСЬКІ ВПЛИВИ НА МОСКОВЩИНУ.

Імператорська Академія Наук в Петербурзї визначила сего року одну з меньших українських премій Харлампович за його книгу про „український вплив на великоруське церковне житє".

РОЗШИРЕНЄ КОНТРОЛЬНИХ КАРТ НА ХЛІБ І МУКУ В ГАЛИЧИНІ.

Галицьке ц. к. намісництво розпорядком з 28. жовтня м. р. розширило обовязуючу силу свого розпорядку з 30. марта і 12. мая м. р., яким завело карти контролї споживаня хліба і муки, на такі місцевости східної Галичини: Бібрка, Богородчани, Бережани, Добромиль з Гутиском, Долина з Дебелївкою, Туря мала, Дрогобич, Городок з Форальберґом, Городенка, Яворів, Калуш з Банею, Загірєм і Вістовою, Камінка Струмилова, Коломия, Косів, Ліско, Любачів, Львів з Білогорщею, обома Голосками і Клепаровом, Надвірна з Пнївєм, Печеніжин, Підгайці, Перемишль з Вільчем, Перекопаним, Пикуличами, Пралківцями і Липовицею, Перемишляни, Рава Руська, Рогатин, Рудки, Самбір, Судова Вишня, Сколє; Снятин, Сокаль, Станиславів з Княгининм містом і Кольонією, Старий Самбір, Стрий, Товмач, Турка, Жовква і Жидачів. Новий розпорядок обовязує від 14. падолиста м. р.

—o—

ВОЄННІ ЗАПОМОГИ В АВСТРІЇ.

До кінця червня м. р. виплачено титулом воєнних запомог в цілій державі 512,907.000 корон. В сю квоту не вчислена Галичина, бо через довший час була вона під російським наїздом.

—o—

СТОКОРОНІВКА ЗА КОРОНУ.

Управа міста Львова уповажнила міську касу до спродаваня уневажнених вже 100-коронових банкнотів міста Львова з часу інвазії по 1 К від штуки. В той спосіб пійшла на руку збирачам воєнних памяток.

—o—

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Кость Паньківський, директор Краєвого Союза Кредитового у Львові і визначний громадянський діяч австрійської України, котрого Москалї перед своєю утечею вивезли яко закладника до Росії, помер в Києві на запаленє легких в 61. році житя дня 16. падолиста, 1915. р.

NIE ZGINĘŁA!

O, nie zginęła jeszcze Ukraina!
Wielka, potężna ziemia-krasawica,
Co lepsze czasy sobie przypomina,
Których wspomnienie dzisiaj barwi lica
Rumieńcem wstydu i żalu za cudnym,
Lecz przeszłym, przeszłym niestety obrazem,
Kiedy to w kraju bogatym i ludnym
Dzieje pisano piórem i żelazem.

I nie zginęła jeszcze Ukraina,
Choć lak ukazem i knutem gnębiona!
Choć każdy wolny głos tej ziemi syna
Więźnie w dławionem gardle, lecz nie kona...
Próżno powiększa kat rzeszę ofiarną,
Próżno wściekłością na nowo wybucha,
Nie da się zniszczyć raz zasiane ziarno:
Ciała uwięzi, lecz nie zgnębi ducha!

O, nie zginęła jeszcze Ukraina!
Taka pieśń idzie od Karpat do morza,
Tę pieśń w świat niesie Dniepru fala sina,
Tą pieśnią wita was wschodząca zorza...
I nie zginęła sława!... Wyzwolenie
I wam i nam da bój z najeźdźców zgrają:
Już sprawiedliwa moc ich w przepaść żenie...
Wielki narodzie! Twe sny się spełniają!

Lwów, w lipcu 1915 r.

LUDWIK TOMANEK.

(З львівського „Укр. Слова").

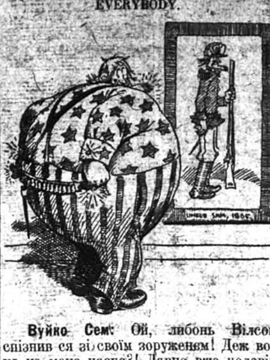
ПОДЯКА.

Низше підписаний складає отсим щиру подяку Високоповажаним Голов. Урядникам У. Н. С. за ласкаве уділенє менї запомоги в сумі $50 з каси бідних. Желаю У. Н. Союзови як найлучшого розвою. Вступайте, братя робітники, в члени У. Н. Союза, бо се одинока українська запомогова орґанізація, в якій бідний робітник в біді може зaратуватись. 1

Стефан Кіс, член від. ч. 360.

Ледвуд, Мо., дня 21. грудня 1915.

WAR PREPAREDNESS NOT FIT FOR EVERYBODY.

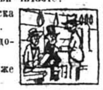
Вуйко Сем: Ой, либонь Вілсон спізнив ся зі своїм зоруженєм! Деж воно на мене пасує?! Давно вже чоловік виріс з того „мілїтаризму"!

Як собі нагадаю, який то я був зух, вояк, тому 50 літ, а який тепер. Відай треба других 50 літ, щоби дійти до того давного стану!...

У СТРІТКАРІ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

(Розмова по англійськи).

Подорожний (що стоїть, питаєть ся двох, що сидять): Що то за ґазета, що ви читаєте?

Подорожні (сидячі): То руска (Рутінієн) ґазета — „Америка".

Подорожний (стоячий): А добра то ґазета?

Подорожні (сидячі): О, дуже добра, знаменита! Єс, сер!

Подорожний (стоячий): А як вам вона подобаєть ся?

Подорожні (сидячі): О, дуже, незвичайно! Бачите, що вже читаємо з годину! Єс, сер, єс, сер!

(Дальше — по українськи).

Подорожний (стоячий): Ну, пращайте, Владико і ви, пане редактор! Дуже красно, що бодай ви своє хвалите і читаєте! Ґуд бай! (відходить).

Подорожні (зірвали ся): А ти, руский Іване, ти гетьмане від бари, ти фірмане від... стріткари... ...ти до кого таке говориш... А то псявєра за Американця підшиваєть ся.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО.

До Американсько-Українського Бюра надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

427. Летків Іван від Касї Летків—Гірне, Конюхів.
428. Міхалевич Адольф від жени Зофії—хотимір, Товм.
429. Матейчук Грицько і Василь від матери—Залуче, Снятин.
430. Слободян Юрко від жени Зофії—Демиче, Заболотів.
431. Федик Іван від жени Мафти—Сесиківці (Бук.)
432. Матіяшек Адам від жени Катерини—Хотимір, Товм.
433. Дідух Іван від жени Евдокії—Русів, Снятин.
434. Мельник Мих. від батька Івана, Струтин нижний.
435. Яків Бас, Марія Чубко зі Слупок, Тарнопіль; Теодор, Андрій і Григорій Борищуки з Чернилева руського—Тарнопіль і Григорій Тлумацький зі Слупок від Николи Борищука, з війска.
436. Супіна Олекса від сестри—Южинець, Бук.
437. Андрійчук Вас. від жени Варвари з Демича, Забол.
438. Голубовська Павліна від сестри Евдокії—Ценява.
439. Моріцан Марія від синів: Дмитра, Михайла і Стефана—Завалів.
440. Федорук Дм. від жени Василини—Демиче, Заболотів.
441. Галій Гринь від братової Марти Галій—Ґозїів, Бол.
442. Носик Ник. від сина Володимира—Ценева, Рожн.
443. Ґелембьовський Йосиф від жени Ґені—Хотимір.
444. Гарват Андр. від жени Марини—Соломиниця, Рудки.
445. Блясецький Михайло від жени Доцьки, Хлібичин, Заболотів (3 листи).
446. Бороновський Стеф. від жени Гелени,—Княгиничі.
447. Луценко Вас. від жени Юстини—Надвірна.
448. Ґорук Гнат від внуків—Киляхів, Заболотів.
449. Михалевич Йосиф від родичів Василя і Йосифи, —Хотимір.
450. Мандзюк Марія від матери Маґди Шкура, —Гринівці, Товмач.
451. Буртник Вас. від жени Зофії—Хотимир, Товмач.
452. Лунів Мих. від брата—Небилів, Перегінська.
453. Струць Мих. від жени Єлени—Вербовець, Косів.
454. Андрійчук Мих. від жени Марії—Ілинці, Заболотів.
455. Осадчук Петро від жени Олени—Ілинці, Заболотів.
456. Семотюк Ілія від жени Насті—Ілинці, Заболотів.
457. Захарук Вас. від Доці Бойчук,—Задубрівці, Снятин.
458. Ґорян Ґеоргій від жени Анни—Кіцмань, Бук.
459. Запісоцький Василь (з Волсвина, пов. Сокаль) від брата Пилипа, з війска.
460. Григорчук Вас. від жени Анни,—Соколївка, Косів.
461. Грицюк Стеф. Гаврила від жени—Залуче, Снятин.
462. Марко Катерина від брата Тимотея—Буців, Медика.
463. Берко Вас. від жени Марії—Гнатковичі, Перем.
464. Фербей Іван від жени—Залуче, Снятин.
465. Мілєвич Максим від жени Анастазії—Тудоровичі.
466. Мерес Андр. від жени Парасни—Угриніа середний.
467. Бортей Мих. від брата Грицька—Заболотів.
468. Плахта Вас. від Калини Плахта—Волчківці, Снятин.
469. Березовський Вас. і Йосиф від Юліяна Березовського, з війска (2 листи).
470. Рокіцький Федор з Завалова.
471. Петрик Стеф. від брата М. Петрика, з війска.
472. Николюк Іван від сестри Евдокії—Ценева, Дол.
473. Павляк Анастазія від сестри—Ценева, Долина.
474. Савчук Онуфро від сина Дмитра—Топольск, Петр.
475. Мацько Василь від жени Марини—Побереже, Єзут.
476. Кушнїр Іван від жени Анастазії—Косів, Завалів.
477. Федчук Іван від брата Семена—Тувава, Снятин.
478. Вовк Іван від Дарії Кабан—Побереже, Єзупіль.
479. Цікалик Василь від матери—Кути старі.
480. Нагірняк Ник. від жени Катерини—Залуче.

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відебрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листї в повисшім оголошеню „Свободи".

—o—

Всї чеки, монї ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th St., New York, N. Y.
Telephone: 8968 Orchard.

ОГОЛОШЕНЄ.
УКР. БЕСІДА В НЮ ЙОРКУ

72 Ст. Маркс Плейс подає до відома всім членам Української Бесіди, що річні збори відбудуть сь сеї неділї 2. січня 1915, о годині 8-ій вечер. Обовязком кождого члена явити ся на сих зборах.

1 Н. Трач, секр.

ОГОЛОШЕНЄ.
НЮ ЙОРК, Н. Й. ТОВ. ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ МІСТА ЛЬВОВА

подає до відома, що на річних зборах, які відбули ся дня 18-го грудня 1915 р., вибрано слідуючий новий уряд на 1916 рік: предс: А. Багрій; м. предс.: П. Прокопів, Пр. Закалик; касієр: М. Савіцький; заст. кас.: Д. Савіцький; секретарі: І. Шуль і Г. Савіцький; опікуни хорих: П. Дідух і Т. Пригода; опікуни хорих: П. Закалик і М. Ковпій; контрольна комісія: Я. Олинців, Ф. Придиус і П. Прокопів; тростіси: Д. Савіцький, Ф. Придиус і Я. Олинців; хоружні: Я. Мелета і М. Савіцький; дверник: Д. Баляс, атаман, Й. Дідух; бібліотекар: Т. Придиус і Я. Мелета. — В спрaвах товариства просить ся звертати на адресу секретаря: Г. Савіцький, 196. Іст 2-га улиця, Ню Йорк, Н. Й. Адреса предсїдателя: А. Багрій, 167 Іст 2-га улиця, Ню Йорк, Н. Й. 1

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНИ „СВОБОДИ".

—o—

Росія й Україна. — Ціна .... 15 цнт.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3-ох діях.—Ціна 20 цнт.

Як утік Січинський з Діброви. Правдиве оповіданє двох доьорців, котрі його освободили в вязниці.—Ціна 10 ц.

Фармазони, або як 30 господарів записали ся чортови і як вони за 7 літ, сім місяців і 7 неділь дуже вбогатїлись. — Ціна .... 25 цнт.

Слово правди. Книжка ся написана сьвященником Петровом, котрий доясняє дуже докладно, яка повинна бути церков і як повинна відноситн ся до політики сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.

Що думають соціялісти. Короткий виклад соціялістичної науки. — Ціна .... 10 цнт.

Інститутка. Незвичайно гарне оповіданє. — Ціна 15 цнт.

Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповіданє. — Ціна .... 15 цнт.

Пів копи казок для веселого міра. Написав Спірідон Осташевський. Дуже дотепно і живо написані сї казки. Кождий молодий чи старий прочитає їх з вдоволенєм задля гумору і дотепу. Сторін 112. — Ціна 20 цнт.

Історія про дївчину сироту та про ріжні її пригоди: розкоші, смутки, щастє й нещастє серед змінчивого сьвіта. — Ціна .... 40 цнт.

Історії Шерльока Гольмса, найславнїйшого в сьвіті детектива. — Тайна молодої вдови 25 цнт.; Наречена прокуратора 25 цнт.; Кроваві жемчуги 25 цнт.; Злочин в печері гри 25 цнт.; Дочка лихваря 25 цнт.; Коронкова сукня королевої 25 цнт.; Прощай нареченний 25 цнт.; Слідчий нюх кельнера 25 цнт.; Крадїж брилянта 25 цнт.; Убийник женщин 25 цнт.; Крадїж брилянтів 25 цнт.; Фальшівник гроший 25 цнт.

Перший музичний Альбом (виданий в Америці) з 25 найкрасшими піснями під нотами на мішаний хор. — Ціна .... 50 цнт.

ЗАМОВЛЕНЯ ШЛІТЬ НА АДРЕСУ:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую своїх родичів **ІВАНА і НАСТЮ СЕНИК**. Перебували в Джерзи Сіти, Н. Дж. Хто би о них знав, або вони самі зволять ласкаво зголоситись на адресу: John Senyk, 3rd St., Box 15., Seymour, Conn. 153-1

Пошукую тіточного брата **ЯРОСЛАВА АДАМАШЕВСЬКОГО** і сестру **ЗОФІЮ**. Походять з Крогулець, пов. Гусятин, Гал. Мають перебувати в Злучених Державах. Хто би о них знав, або вони самі, зволять ласкаво зголоситись на адресу: 1-4
MICHAEL HORODYNSKY,
140 Andrews St., Winnipeg, Man., Canada

Пошукую свого шваґра **КОСТЯ СУШИНСЬКОГО**. Походить з села Черна, пов. Ліско, Гал. Хто би о нім знав, або він сам прошу зголоситись на адресу: Harry Kohut, 190 Washington St., Jersey City, N. J. 153-1

Пошукую **РОЗАЛІЮ ЗЕЛЬНИК**. Перед двома роками перебувала в Дітройт, Міш. Хто би о ній знав, або вона сама, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 1—2
JOHN UDYCH,
111 First St., Breslau, Plymouth, Pa.

Пошукую свого краяна **ВАСИЛЯ МОСЛЮК**. Походить з села Княждвір, пов. Печеніжин, Гал. Перед роком перебував в Монтреал, Кве., Канада. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситись на адресу: 1
MYKOLA POPOWICZ,
Box 277, Corning, N. Y.

Пошукую **ІВАНА ЗАЯЦЯ** з Доброміркн, пов. Збараж, Гал. Перебував в Клївленд, Огайо. Тепер має бути в Бруклин, Н. Й. Хто би о нім знав, нехай напише до: 1—2
M. KALCZUK,
305 Seward St., Grand Rapids, Mich.

Пошукую **ВАСИЛЯ ТУРЕЦЬКОГО**, з села Юрківці, пов. Заставна, Буковина. Хто би о нім знав, або він сам, зволить зголоситись до: 1
DMYTRO TURECKI,
Box 1302, P. O. Smiths Falls, Ont., Can.

Пошукую свого товариша **ДМИТРА КОЛОТУЛА**, з села Милїв, пов. Вижниця, Буковина. В 1914-ім році перебував в Еко Бей. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: 1
MYTRO RUSNIAK,
P. O. Eko Bay, Ont., Can.

о. **Йосиф Филима** просить п. **МИКИТУ ШАРИКА** з Денисова, пов. Тернопіль, що перебуває тепер в Ню Йорку, о докладну його адресу. Адреса:
Rev. JOSEPH FYLYMA, 1—3
305 Le Breton St., Ottawa, Ont., Can.

РУСЬКА ЦЕРКОВ В ГУДСОН, Н. Й. пошукує аґентів, котрі мають на продаж євангеліє і служебник. Голоситись прошу на адресу: 1
ТОМА ПИНДУС,
223 Warren Str., Hudson, N. Y.

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПИЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околици. Англійського язика не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Broadway, Room 210, New York, N. Y. 151-8

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ 16—18-літного до ґросерні і бучерні. Мусить уміти писати, числити і троха говорити по анґлїйськи. Голоситись сейчас устно або письменно: 154-2
GROCERY STORE,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З ДОБРОЇ НАГОДИ!

Продам бучерню і сальон в дуже добрім положеню, у великім місті, серед наших людий і Славян при Джосеф і Келлі улицях. Продаю з причини виїзду з родиною до Ню Йорку. Хто би хотів набути сей бизнес, зволить зголоситись по услівія до: 1—2
PETER SZCZEGIELSKY.
211 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. кравової оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 164

ПОЛОНЕНІ:

Смиколіс Василь, 9 п. (в Росії)
Снігур Михайло, 9 п., ран. (в Росії)
Сохацький Іван, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Сохацький Валентин, 10 п. (в Сербії)
Софрон Гнат, інф. (в Росії)
Сокіл Андрій, 10 п. (в Росії)
Соколовський Йосиф, 10 п. (в Росії)
Соловій Василь, 77 п. (в Росії)
Соловій Іван, 9 п. (в Росії)
Сорочиць Григорій, 77 п. (в Росії)
Сорока Никола, 10 п. (в Росії)
Совяк Павло, 77 п. (в Росії)
Сова Володислав, 77 п. (в Росії)
Сподарик Іван, 9 п. (в Росії)
Спондич Карпо, 9 п. (в Росії)
Спожарський Григорій, 10 п. (в Росії)
Стах Йосиф, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Стахнів Антін, 77 п. (в Росії)
Стадник Никола, 9 п. (в Росії)
Староста Дмитро (Андрія), 77 п. (в Росії)
Старушкевич Володислав, 77 п. (в Росії)
Стасюк Іван, 77 п., ран. (в Росії)
Стасюк Марко, 10 п. (в Росії)
Стащишин Тома, 77 п. (в Росії)
Сташкевич Фердинанд, 10 п. (в Росії)
Стецик Василь, 10 п. (в Росії)
Стецишин Іван, 10 п. (в Росії)
Стефанків Юрко, 9 п. (в Росії)
Стефанів Семен, 9 п. (в Росії)
Стефанишин Іван, 9 п. (в Росії)
Стефанишин Йосиф, 9 п. (в Росії)
Стельмах Семен, 9 п. (в Росії)
Степаник Стефан, 10 п. (в Росії)
Столяр Марко, 9 п. (в Росії)
Столяр Теодор, 77 п. (в Росії)
Столярів Евстахій, 77 п. (в Росії)
Стопа Іван, 10 п. (в Росії)
Сторожик Михайло, 77 п. (в Росії)
Стройний Йосиф, 77 п. (в Росії)
Струк Юрко, 9 п. (в Росії)
Струсь Адма, 10 п. (в Росії)
Стихарський Никола, 10 п. (в Росії)
Стукан Юрко, інф. (в Росії)
Стисло Андрій, 10 п. (в Росії)
Стисло Ілько, 10 п. (в Росії)
Сухоришка Дмитро, 10 п. (в Росії)
Сурмай Петро, 77 п. (в Росії)
Сушицький Михайло, 10 п. (в Росії)
Сверид Петро, 9 п. (в Росії)
Сверщук Михайло, 9 п. (в Росії)
Свіжинський Адам, 77 п. (в Росії)
Свобода Володислав, 10 п. (в Росії)
Сворінь Дмитро, 9 п. (в Росії)
Сиґевич Йосиф, 77 п. (в Росії)
Симко Стефан, 10 п. (в Росії)
Табачинський Йосиф, 77 п. (в Росії)
Тарновський Василь, 77 п. (в Росії)
Татомир Михайло, 9 п. (в Росії)
Тесарович Михайло, 77 п. (в Росії)
Теслович Матвій, 77 п. (в Росії)
Ткач Михайло, 9 п. (в Росії)
Топольницький Евген, 9 п. (в Росії)
Треньчук Михайло, 9 п. (в Росії)
Третяк Дмитро, 77 п. (в Росії)
Тшесньовський Володислав, 9 п. (в Росії)
Тупало Петро, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Турчин Василь, 9 п. (в Росії)
Турій Семен, 9 п. (в Росії)
Туркович Валентин, улан, ран. (у шпитали в Росії)
Туринич Адам, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Твардовський Григорій, 77 п. (в Росії)
Тимчій Олекса, 9 п. (в Росії)
Тимчишин Василь, 9 п. (в Росії)
Тимків Василь, 9 п., ран. (в Росії)
Тимків Василь, 77 п. (в Росії)
Тимків Семен, 9 п. (в Росії)
Тинда Станислав, 9 п. (в Росії)
Тисовський Василь, 77 п. (в Росії)
Тисовський Іван, 77 п. (в Росії)
Уенко Теодор, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Фабин Антін, 77 п. (в Росії)
Фарима Никола, 77 п. (в Росії)
Фатич Олекса, 77 п. (в Росії)
Федчак Михайло, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Федунів Михайло, 9 п. (в Росії)
Федунишин Стефан, 9 п. (в Росії)
Федишак Григорій, 77 п. (в Росії)
Ференц Матвій, 9 п. (в Росії)
Фіцала Василь, 9 п. (в Росії)
Фільц Максим, 10 п. (в Росії)
Фільц Михайло, 10 п. (в Росії)
Фостач Войтко, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Фразик Петро, 77 п. (в Росії)
Фуревич Андрій, 77 п. (в Росії)
Футала Григорій, 77 п. (в Росії)
Филик Михайло, 9 п. (в Росії)
Филик Стефан, 9 п. (в Росії)
Хайнус Лука, 10 п. (в Росії)
Халацький Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Халавка Василь, 77 п. (в Росії)
Хапович Михайло, 10 п. (в Росії)
Хемич Олекса, 9 п. (в Росії)
Хітра Михайло, 10 п. (в Росії)
Ходоровський Михайло, 77 п. (в Росії)
Хома Іван, 10 п. (в Росії)
Хомяк Дмитро, 77 п., ран. (в Росії)
Хоміцький Кирило, 9 п. (в Росії)
Хомічак Никола, 10 п. (в Росії)
Хробак Фелікс, 10 п. (в Росії)
Хухра Матвій, 10 п. (в Росії)
Хвалинський Іван, інф., ран. (в Росії)
Хинал Гнат, 10 п., ран. (в Росії)
Хинал Іван, 10 п. (в Росії)
Цебенька Іван, 10 п. (в Росії)
Цекол Дмитро, 77 п. (в Росії)
Цікош Онуфер, 77 п. (в Росії)
Цьома Стефан, 77 п., ран. (в Росії)
Цвек Іван, 10 п. (в Росії)
Цвіль Гаврило, 9 п. (в Росії)
Чеховський Стефан, 10 п., ран. (в Росії)
Чечерський Ілько, 77 п. (в Росії)
Чемерда Олекса, 10 п. (в Росії)
Чемерега Іван, 77 п. (в Росії)
Чень Іван, 9 п. (в Росії)
Чейчак Микола, 10 п. (в Росії)
Чернецький Василь, 77 п. (в Росії)
Чубик Андрій, 77 п. (в Росії)
Чудак Петро, 10 п. (в Росії)
Чуловський Іван, 77 п. (в Росії)
Чупринка Григорій, 9 п., ран. (в Росії)
Чверинко Никола, 10 п. (в Росії)
Шелесняк Семен, ран. (у шпитали в Росії)
Шеналь Прокін, 9 п., ран. (в Росії)
Шенґира Йосафат, 10 п. (в Росії)
Шевчук Михайло, 9 п. (в Росії)
Шевчик Павло, 10 п. (в Росії)
Шкарпецький Григорій, 77 п. (в Росії)
Шмеґа Іван, 9 п. (в Росії)
Шнайдер Пилип, 9 п. (в Росії)
Шпильчак Андрій, 77 п. (в Росії)
Шугайло Михайло, 77 п. (в Росії)
Штабара Іван, 77 п. (в Росії)
Штень Андрій, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Швабик Юрко, 9 п. (в Росії)
Швай Володислав, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Швець Василь, 9 п. (в Росії)
Швед Никола, 9 п. (в Росії)
Шинкар Дмитро, 9 п. (в Росії)
Шишик Теодор, 77 п. (в Росії)
Щомак Іван, 77 п. (в Росії)
Юкель Максим, інф., ран. (в Росії)
Юлер Іван, ран. (у шпитали в Росії)
Юркевич Семен, 77 п. (в Росії)
Яблонський Антін, 10 п. (в Росії)
Яцейко Антін, 10 п. (в Росії)
Яців Василь, 9 п. (вРосії)
Яців Михайло, 9 п. (в Росії)
Яцків Михайло, 9 п., ран. (в Росії)
Яцух Василь, 10 п. (в Росії)
Яцик Никола, 10 п. (в Росії)
Яциняк Гнат, 9 п. (в Росії)
Яцишин Василь, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Яцишин Григорій, 77 п. (в Росії)
Яцишин Йосиф, 77 п. (в Росії)
Ях Франко, 77 п. (в Росії)
Яґела Стефан, 10 п. (в Росії)
Яґельніцький Кароль, 9 п., ран. (в Росії)
Якель Іван, 10 п. (в Росії)
Якоба Юрко, 77 п. (в Росії)
Якобів Іван, 77 п. (в Росії)
Якубів Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Якуц Стефан, 77 п. (в Росії)
Янів Стефан, 77 п. (в Росії)
Янусевич Іван, 77 п. (в Росії)
Янушкевич Михайло, 77 п. (в Росії)
Ярема Данило, 77 п. (в Росії)
Ярема Кароль, 77 п. (в Росії)
Яремкевич Андрій, 10 п., ран. (в Росії)
Яремко Іван, 9 п., ран. (у шпитали в Росії)
Ярох Іван, 10 п. (в Росії)
Ярош Йосиф, 10 п., ран. (у шпитали в Росії)
Ярошко Никола, 9 п. (в Росії)
Ярошинський Йосиф, 9 п. (в Росії)
Ярошинський Войтко, 77 п. (в Росії)
Ясюра Іван, 77 п. (в Росії)
Яськович Андрій, 77 п. (в Росії)
Яворський Василь, 10 п. (в Росії)
Яворський Василь, 77 п. (в Росії)
Яворський Омелян, 77 п. (в Росії)
Яворський Григорій, 77 п. (в Росії)
Яворський Іван, 77 п. (в Росії)
Яворський-Зубович Стефан, 77 п. (в Росії)

(Дальше буде).